

# Het leefstijlgesprek en benodigde samenwerking in de 1e en 2e lijn

## Bevorderende en belemmerende factoren en tips uit de praktijk

Hylkje Algra, Bob Mulder, Ilse Evers, Marijke ten Haaf en Willemieke Kroeze

### Introductie

Zorgverleners spelen een cruciale rol in het bevorderen van een gezonde leefstijl.  
Artsen en verpleegkundigen worstelen met het motiveren en begeleiden van patiënten rond leefstijl.

### Onderzoeksdoel

Inzicht in huidige ervaringen voor het voeren van het leefstijlgesprek én de onderlinge samenwerking tussen zorgverleners rond leefstijl.  
Aanbevelingen doen voor het verbeteren van leefstijlbegeleiding door zorgverleners.

### Methode

Praktijkgericht onderzoek naar het verhaal van artsen en verpleegkundigen door middel van:

**Documentanalyse:** Richtlijnen en transmurale afspraken rond CVRM en leefstijl in de eerste en tweede lijn

**Focusgroepen:**

Eerste lijn: 3 focusgroepen met 4 huisartsen en 9 poh's

Tweede lijn: 2 focusgroepen met 6 specialisten en 2 verpleegkundigen

**Transmurale sessie (samenwerking):**

Sessie met 1 huisarts, 2 poh's, 2 specialisten en 1 verpleegkundige. 4 Thema's: materialen, communicatie, taakverdeling en eenduidige boodschap



### Bevorderende en belemmerende factoren voor het leefstijlgesprek

#### Sociale context

- 👎 Bewaken arts-patiënt relatie
- 👎 Gevoeligheid van het thema overgewicht
- 👎 Gebrek aan support door andere zorgverleners

#### Competenties

- 👎 Onvoldoende kennis en vaardigheden mbt gedragsverandering en gezondheidsvaardigheden

#### Drijfveren

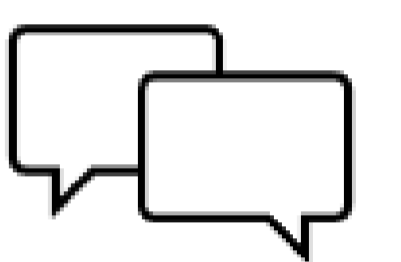
- 👍 Overtuiging leefstijl hoort in de zorg
- 👍 Positieve attitude
- 👎 Gebrek aan prioriteit
- 👎 Ervaren onmacht

#### Gedrag

- Artsen benoemen belang leefstijl en verwijzen door naar poh/vpk.
- Poh's/vpk begeleiden patiënten rondom leefstijl

#### Fysieke context

- 👎 Tijd
- 👎 Overzicht materialen en tools
- 👎 Focus op somatische kant 2<sup>e</sup> lijn
- 👎 Formulering leefstijladviezen verschilt tussen richtlijnen



### Uitdagingen in transmurale samenwerking rond leefstijl

#### Taakverdeling



Taakverdeling in richtlijnen niet altijd duidelijk beschreven, voor professionals helder.

Weerbarstige praktijk:

- Doorverwijzen naar de eerste lijn is niet altijd mogelijk, wegens vergoeding leefstijl via diagnose-behandel-combinaties.
- Lange tijd tussen ontslag uit de tweede lijn en terugkoppeling in de eerste lijn.

#### Communicatie



Communicatie over leefstijl ontbreekt vaak. Verwijsbrieven zijn medisch geïntendeerd.

Communicatie gaat via de patiënt → ruis op de lijn.

Wens voor bondige communicatie over besproken aspecten en doelen via digitaal verwijssysteem.

#### Eenduidige boodschap



Patiënten ervaren verschil in advies tussen zorgprofessionals.

Spanningsveld tussen patiëntgericht en geprotocolleerd werken.

### Tips voor de praktijk

#### Zorgorganisaties

- In regionale transmurale afspraken aandacht voor leefstijl: taakverdeling, werkwijze, communicatie en voorlichtingsmaterialen
- In verwijssystemen ruimte opnemen om besproken aspecten rond leefstijl uit te wisselen.
- Met verzekeraars ervaren knelpunten met vergoedingen bespreken.

#### Zorgprofessionals

- Consequent met zijn allen leefstijl bespreekbaar maken.
- Gebruik tijdens het leefstijlgesprek effectieve gedragsveranderingstechnieken en gebruik ondersteunende materialen geschikt voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden.
- Korte en bondige communicatie met andere zorgverleners over gezette stappen rond leefstijl.
- Ontmoet elkaar en weet wat de ander doet.

#### Onderwijs

- In curriculum geneeskunde, verpleegkunde en postHBO POH meer aandacht voor het voeren van het leefstijlgesprek.
- Zorgprofessionals in de praktijk trainen in het voeren van het leefstijlgesprek, ook gericht op patiënten met lage gezondheidsvaardigheden.

### Hoe verder?

Praktijkgericht onderzoek naar het toepasbaar maken van gedragsveranderingstechnieken tijdens het leefstijlgesprek door praktijkondersteuners. Interesse? Neem contact op met Willemieke ([wkroeze@che.nl](mailto:wkroeze@che.nl)) of Hylkje ([hfalgra@che.nl](mailto:hfalgra@che.nl)).

